

LỊCH SỬ 11

Giáo viên: Đào Thị Tình.

Bài 10: LIÊN XÔ XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI (1921-1941)

TÓM TẮT LÝ THUYẾT

I. Chính sách kinh tế mới và công cuộc khôi phục kinh tế (1921 – 1925)

1. Chính sách kinh tế mới.

- Hoàn cảnh:
 - Nền kinh tế bị tàn phá nghiêm trọng
 - Tình hình chính trị không ổn định, các thế lực phản cách mạng nổi dậy chống phá nhiều nơi.
 - Tháng 3/1921, Đảng Bôn – sê – vích quyết định thực hiện chính sách kinh tế mới.
- Nội dung:
 - Nông nghiệp: Ban hành thuế lương thực
 - Công nghiệp: Nhà nước khôi phục công nghiệp nặng.
 - Thương nghiệp, tiền tệ: Tư nhân được tự do buôn bán, đẩy mạnh mối quan hệ giữa nông thôn với thành thị...

=> Thực chất là chuyển nền kinh tế do nhà nước độc quyền sang nền kinh tế hàng hóa nhiều thành phần do nhà nước kiểm soát.

2. Sự thành lập Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết.

- Cuối tháng 12/1922, Liên Bang CHXHCN Xô viết được thành lập (gọi tắt là Liên Xô).
- Gồm 4 nước cộng hòa, đến năm 1940 có thêm 11 nước.

II. Công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô (1925 - 1941)

1. Những kế hoạch 5 năm đầu tiên

- Hoàn cảnh:
 - Liên Xô vẫn có một nước nông nghiệp lạc hậu.
 - Bị các nước đế quốc bao vây, cô lập.
- Biện pháp:
 - Ưu tiên phát triển công nghiệp nặng.
 - Có mục tiêu cụ thể cho từng kế hoạch dài hạn (1928 – 1932) và (1933 – 1937).
- Kết quả:
 - Công nghiệp: 1937, sản lượng công nghiệp chiếm 77,4% tổng sản phẩm quốc dân.
 - Nông nghiệp: Công cuộc tập thể hoá đã đưa 93% nông dân với trên 90% diện tích canh tác vào NN tập thể.
 - Văn hoá giáo dục: Thanh toán nạn mù chữ, hoàn thành phổ cập giáo dục tiểu học cả nước, phổ cập giáo dục trung học cơ sở ở thành phố.
 - Xã hội: Cơ cấu giai cấp thay đổi, các giai cấp bóc lột bị xoá bỏ, chỉ còn giai cấp công nhân, nông dân tập thể và tầng lớp trí thức XHCN.
- 1937, kế hoạch 5 năm lần thứ ba đang thực hiện thì bị gián đoạn bởi chiến tranh xâm lược của phát xít Đức.

2. Quan hệ ngoại giao của Liên Xô

- Từng bước thiết lập quan hệ ngoại giao với một số nước láng giềng ở châu Á và châu Âu.
- Từng bước phá vỡ chính sách bao vây, cô lập về kinh tế và ngoại giao của các nước đế quốc.

=> Vị thế Liên Xô ngày càng nâng cao trên trường quốc tế